

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI KAR

Előterjesztő neve és beosztása:

Dr. Strommer László
gazdasági dékánhelyettes

ELŐTERJESZTÉS
a Kari Tanács 2014. április 9-i ülésére

Az előterjesztés címe:

Az Építésztechnológiai Kar 2014. évi költségvetési irányelvei

Az előterjesztést véleményezte (véleményezésen van)*:

Tanszékvezetői Tanács
Gazdasági Bizottság
Oktatási Bizottság

* a megfelelő aláhúzendó

Háttér:

A BME Építésztechnika Kar saját kari költségvetési algoritmusával segítséggel allokálja tanszékeire az állami finanszírozásból, a költségtérítéssel oktatásból, és egyéb kari forrásból származó saját bevételeket, valamint a Kar működésével kapcsolatos költségeket és kiadásokat.

A BME Költségvetési Szabályzata megköveteli, hogy a karok az egyetemi belső költségvetés elfogadását követő 40 napon belül kiegyenlítsék minden ideiglenes és technikai keretüket. A kari költségvetés elfogadásának limitált időkerete miatt fontos, hogy előre meghatározzuk a kari költségvetés irányelveit.

Előterjesztés:

Általános alapelvek

1.§ A kari költségvetési algoritmus mind szerkezetében mind belső arányaiban automatikusan követi a BME hasonló költségvetési algoritmusának mindenkorai változásait mind az állami finanszírozás, mind a karra háruló egyetemi költségek elosztása tekintetében.¹

- (a) Az egyetemi szabályoktól való tartós eltérés csak az egyetemi algoritmus kari sajátosságokhoz adaptálása érdekében, a szükséges és elégséges legkisebb mértékben alkalmazható.²
- (b) Az egyetemi szabályoktól való átmeneti eltérést indokolhat valamely egyetemi szabályváltozás kari bevezetéséhez szükségesnek ítélt felkészülési idő biztosítása.

2.§ A kari költségvetési algoritmus az előbbiekkal azonos szerkezetben, hasonló szabályok alapján kezeli mind a saját bevételek, mind a kari költségek és kiadások elosztását.

A kari költségvetési algoritmus szabályai

A Kari Tanács korábbi döntése értelmében a 2014-es kari költségvetési algoritmusban érvényre kell juttatni a 2013-ban módosult egyetemi algoritmusból adódó változásokat.³

Személyi állomány

A korábbi négy személyi rovat (**Alkalmazotti létszám, Oktatói-kutatói létszám, Minősített oktatói létszám, Tudományos pontok**) egyetlen **Személyi állomány** rovatba került, és összesített súlyuk csökkent (2012: 33%, 2014: 22,5%). A létszám-alapú finanszírozás megszűnt, a tudományos fokozatoké átalakult, hogy „a PhD/DLA fokozatról való továbblépést és az oktatási/sajátbevételes teljesítményt jobban motiválja”.⁴

3.§ A személyi állomány rovat esetében az e jogcímen a karra jutó bruttó keretet kell allokálni az egyetemi algoritmus szerinti pontok tanszékekre való továbbosztásával.

- (a) Az egyetemi határértéket túllépő tanszékek esetén a limit feletti pontszám 50%-a veendő figyelembe.

¹ Például a személyi rovat elszámolási szabályai, illetve egyéb rovatokhoz képest vett súlya.

² Az egyetemi algoritmus korrekt leképezése teszi lehetővé, hogy a személyzeti és oktatási döntéseket a valós gazdasági összefüggések ismeretében lehessen meghozni.

³ A 2013. februári határozat értelmében, az évben „a tanszékekre allokált költségvetési keretek a 2012-es kari algoritmus alapján, de a 2013-as tényadatok szerint kerülnek meghatározásra”, ugyanakkor „ki kell dolgozni a kari algoritmus jövő évre vonatkozó módosítását, mely az átalakuló egyetemi algoritmuson alapul, és attól csak a kari sajátosságok figyelembe vételéhez szükséges mértékben tér el”.

⁴ PhD esetén 45, DLA esetén 50 éves korig 2 pont; utána docens/tanár esetén 65, különben 62 éves korig 1 pont. Habilitáció esetén 65 éves korig 3 pont, utána tanár esetén 70 éves korig 1,5 pont. Akadémiai doktori cím esetén az előzőekhez +1 pont, akadémia levelező vagy rendes tag cím esetén +2 pont. Az oktatási mennyiséghez kapcsolt „sapka” 130%.

Doktorandusszám

A normázott, állami finanszírozású doktoranduszi rovat egyetemi elosztási szabályai nem változtak.

4.§ A Doktorandusz rovat esetében az e jogcímen a karra jutó bruttó keretet a doktori iskolák támogatására fordított kerettel kell csökkenteni, majd az egyetemi algoritmus szerinti létszámok tanszékekre osztásával allokálni (nem-kari hallgató esetén a karra osztva).

- (a) Egy tanszék hallgatói rendre 100%, 90%, 80%, 70%, 60%, minden további hallgatója 50% arányban veendő figyelembe karon belüli arányának számításánál.

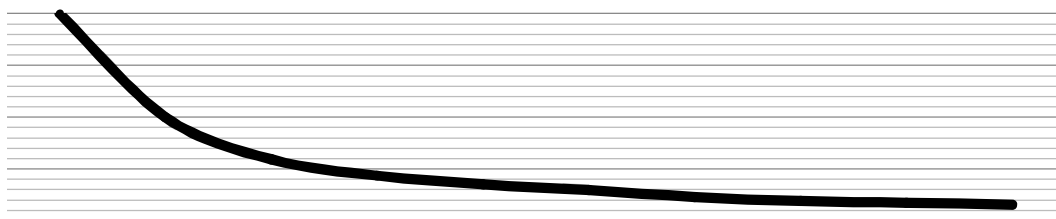
Hallgatószám

A korábbi **Állami hallgatók száma** rovat helyett egy új elvek alapján számolt **Kari (normázott, állami) saját hallgatók** rovat került az egyetemi algoritmusba (2012: 6,5%, 2014: 8,0%).

- Az egyetemi algoritmus e rovata deklaráltan a (karon belüli) hallgató \times kredit alapú elosztás aránytalanságát, kari kezelését hivatott szolgálni.
- Az erre a célra eddig alkalmazott tárgyszorzók rendszere több problémát hordoz: célfüggvénye nem lett egzaktul megfogalmazva, nem tud reagálni a korábbi viszonyokhoz képest bekövetkezett változásokra⁵, és statikus értékeivel nem képes korrekt módon kezelni a jelenlegi helyzetet, amikor a kar oktatása többféle, nagyon különböző méretű és oktatási rendszerű csoportra bomlik.
- Az e rovaton a karra osztott keret jóval több, mint amennyi a tárgyszorzók révén valaha is átosztásra került – így megfelelő algoritmus esetén elegendő annak kiváltására.⁶
- E megoldás révén elkerülhető, hogy a teljes **Oktatott hallgatók** rovatot el kelljen torzítani a tárgyszorzókkal – tisztábbá, kiszámíthatóbbá válhat az algoritmus.

5.§ A Saját hallgatók rovat esetében egy új bónusz rendszert kell kidolgozni.

- (a) A „bónusz” egy folytonos, monoton csökkenő függvény alapján kerül kiszámolásra:
- minél nagyobb a kurzuslétszám, annál kisebb az egy hallgatóra jutó bónuszpont,
 - ugyanakkor minden további hallgató pluszbevételt jelent.
- (b) A kurzuslétszám előadás vagy egyben tartott gyakorlat esetén a várható vagy valós (pl. előző évi) hallgatószámot jelenti, gyakorlat esetén egy konszenzusos „normál” létszámot.⁷

- A bónusz (ahogy eddig a tárgyszorzó) nem terjedne ki minden tantárgyra.

Oktatás

Az oktatás egyetemi elszámolási módja nem változott, költségvetési súlya viszont nőtt (2012: 58%, 2014: 67%). A **Saját hallgatók** rovat átalakítása módot ad e rovat „profiltisztítására” – vagyis az egyetemi elosztás szerinti, tárgyszorzók nélküli normált hallgató \times kredit alapú elszámolásra.

⁵ Nehezen ítéltető meg, milyen helyzetben lenne indokolt a szorzók változtatása, hiszen egy tanszék pénzügyi helyzetének változása mögött állhat külső „objektív” indok, de belső, munkaszervezési és/vagy személyzeti döntés is. A kari algoritmusból származó bevétel és a bérköltség különbsége önmagában nem perdöntő, hiszen nem minden tanszéki bevétel jelenik meg a kari költségvetésen, így annak egyenlege nem minden esetben jellemzi a tanszék valós anyagi helyzetét.

⁶ Az utolsó három évben a négy tervezési tanszékre összesen átlagosan évi $\Sigma 13,8$ MFt került átosztásra. E rovat súlya akár növelhető is, ha a költségterítéses képzés eddig külön kezelt rovatát is ide kapcsoljuk ebbe a körbe.

⁷ Vegyes tanrendű tárgyak esetén az előadási és gyakorlati kurzusok értelemszerűen külön számítanak.

6.§ Az Oktatott hallgatók rovat esetében az e jogcímen a karra jutó bruttó keretet az angol nyelvű oktatásra eső kerettel kell csökkenteni, majd az egyetemi algoritmus szerinti oktatási kreditek tanszékekre való továbbosztásának arányában allokálni.

A brazil hallgatók belépése révén az angol nyelvű (reguláris + Erasmus + brazil) oktatás adott esetben már nagyobb létszám-különbségeket produkál, mint a BSc képzés – ami indokoltá teszi egyes tárgyak magasabb (oktatói) költségének figyelembe vételét – módosítva az **Angol nyelvű oktatás** rovat eddigi tisztán normázott hallgató × kredit alapú kari elszámolását.⁸

- *E módosítás indoka és célja azonos a magyar nyelvű képzés tárgybonusz rendszerével – logikus tehát a két problémát azonos elvek alapján kezelni.*

7.§ Az Angol nyelvű oktatás rovat esetében egy új bónusz rendszert kell kidolgozni, a magyar Saját hallgatók rovat esetén leírt alapelvek alapján.

8.§ Az angol nyelvű képzés MAB-akkreditációja, és az angol nyelvű oktatás személyi feltételeinek támogatása érdekében kari költségvetés részeként ki kell alakítani az angol nyelvi kompetencia tanszéki szintű honorálásának rendszerét.⁹

Gazdálkodási irányelvek

A kari jellemzők egyetemen belüli arányát tekintve megállapítható, hogy az ÉPK egyetemi költségeinek aránya kisebb, mint bevételeié – a kar tehát feszesen gazdálkodik.

9.§ A tanszéki területek költségét az aktuális egyetemi árfolyamon kell elszámolni, a költségvetésben elszámolt általános költségeket bruttó költségvetési összbevételük arányában kell a tanszékekre allokálni.¹⁰

10.§ A tranziens tényezők okozta esetleges tanszéki likviditási nehézségek csökkentésére a kari költségvetés részeként ki kell alakítani egy csillapítási szabályt.

- (a) Amennyiben az egyes tanszékek nettó (általános- és területköltség levonása utáni) keretének az előző éves (esetleges későbbi korrekciók utáni) értékre vetített arányváltozása és a csillapítási középérték különbsége meghaladja a $\pm 5\%$ -ot, azt korrigálni kell. A középérték alapesetben megegyezik a tanszékek összesített keretének változási arányával, attól szükség esetén legfeljebb oly mértékben tér el, hogy a csillapítási szabály minden tanszékre érvényesíthető legyen.
- (b) A csillapítás egyéb részletszabályait a költségvetés elfogadásáig kell elfogadni.

11.§ A költségvetés lehetőség szerint biztosítson fedezetet az ingatlan-alap kari önrésze.

⁸ Kari Tanács 2011. áprilisi döntése szerint „az idegen nyelvű képzés bevételének a kari költségvetésben meghatározott része hallgató×kredit-arányosan kerülne elosztásra a tanszékek között, és e keret terhére rendeződne a tantárgyak októinak díjazása”. Az ilyen módon számolt keret 2012-től a tanszékekre került – viszont az állami finanszírozás visszaesésének következményeképp 2013-ban a tanszékek már nem láttak módot az angol nyelvű oktatás díjazására.

⁹ A kari bevételek alakulását tekintve látható, hogy 2013-ban a kari bérköltség magasabb volt, mint a kar nettó (azaz pl. területi és általános egyetemi költségek levonása utáni) állami finanszírozása, és a magyar költségterítéses oktatás összege. Az angol nyelvű költségterítéses oktatás bevétele viszont a brazil hallgatók miatt a szokásosnál jóval magasabbra adódott – azaz az angol nyelvű oktatás jelentősége tovább nőtt a kar finanszírozása szempontjából.

¹⁰ A bérköltségek – a kari keretből rendezett jubileumi jutalmak kivételével – természetesen a tanszékeket terhelik.

Várható költségkihatások:

Az előterjesztés az ÉPK 2014. évi (esetenként az ezen túlmutató) gazdálkodás kereteit írja le. Önmagában nem hoz költségváltozást, csak a kar gazdálkodási rendjét szabályozza, dokumentálja.

Kapcsolódás más anyagokhoz, koordináció, egyeztetés:

Az előterjesztés témáit tárgyalta a Gazdasági Bizottság, illetve a Tanszékvezetői Tanács.

Határozati javaslat:

A Kari Tanács úgy dönt, hogy a kar költségvetési irányelveikre vonatkozó javaslatot elfogadja.

Budapest, 2014. április 2.

Strommer László sk.
(előterjesztő)